

אברהם יפה

אברהם יפה

אלוף אברהם יפה, מפקד פיקוד הדרום, 1960

תאריך לידה 25 באוקטובר 1913

מקום לידה יבנאל

תאריך פטירה 11 באפריל 1983 (בגיל 69)

מקום פטירה ישראל

כינוי 'יופה'

השתייכות ההגנה

הצבא הבריטי

צבא הגנה לישראל

תקופת שירות 1929 – 1964, 1967

דרגה קפטן

אלוף

תפקידים צבאיים

▪ **מפקד גדוד 13 (גדעון)**

אברהם יפה ('יופה') (22 באוקטובר 1913 – 11 באפריל 1983) היה אלוף בצה"ל, חבר הכנסת, ממייסדי התנועה למען ארץ ישראל השלמה ומנהל רשות שמורות הטבע.

תוכן עניינים

1	ביוגרפיה
2	לקריאה נוספת
3	קישורים חיצוניים
4	הערות שוליים

ביוגרפיה

נולד בכ"א בתשרי תרע"ג ביבנאל לחיים ומרים (לבית כבשנה) יפה, שעלו מרוסיה והתיישבו ביבנאל. אחיו הם אורי, שאול וחנה. למד במקווה ישראל. בהיותו בן 16 הצטרף ל"הגנה", ולאחר כשש שנים לנוטרות, כמפקד מחלקה תחת אורד וינגייט. ב-1936 היה בין מייסדי קיבוץ תל עמל (ניר דוד) בעמק בית שאן, ראשון יישובי חומה ומגדל. עבד בבית אלפא כמורה ומדריך, וניסיונו להעביר את ילדי חברת הילדים אל השומר הצעיר היה מהגורמים לפילוג שחל בבית אלפא.^[1]

כמו רבים מאנשי ההגנה התגייס לצבא הבריטי^[2] בימי מלחמת העולם השנייה, שירת בתותחנים והשתחרר ב-1947 בדרגת קפטן. לאחר שחרורו מהצבא הבריטי שהה באירופה והיה פעיל במוסד לעלייה ב'. לאחר מכן, שב לשורות ההגנה והקים את גדוד החי"ר גדוד 12 (ברק) וגדוד 13 (גדעון) בעמק הירדן ופיקד עליו במלחמת השחרור^[3], בין היתר בקרבות עמק בית שאן ובכיבוש נצרת^[4] במסגרת חטיבת לבנוני. לאחר שפוצלה החטיבה עבר הגדוד להיות תחת פיקודה של חטיבת גולני ויפה התמנה לקצין המבצעים החטיבתי. בסוף המלחמה נפצע בקרבות מבצע חירם.

לאחר המלחמה מונה למפקד גדוד 89 של חטיבה 8, וב-1950 מונה למפקד חטיבת גולני^[5] שנה לאחר מכן עבר להדריך בקורס מח"טים וב-1953 מונה למפקד חטיבה 9 ופיקד עליה במבצע קדש, במהלכו

- מפקד גדוד 89
- מפקד חטיבת גולני
- מפקד חטיבה 9
- מפקד בית הספר לקצינים
- ראש מחלקת הדרכה
- אלוף פיקוד הדרום
- אלוף פיקוד הצפון
- מפקד עוצבת עמוד האש

מלחמות וקרבות

- המרד הערבי הגדול
- מלחמת העולם השנייה
- מלחמת העצמאות
- פעולות התגמול
- מבצע קדש
- מלחמת ששת הימים

תפקידים אזרחיים

▪ מנהל רשות שמורות הטבע, חבר כנסת

הנצחה

- "גשר אברהם" מעל נחל הבשור
- "גן אברהם" ברמת השרון
- רחובות בעפולה, חולון ובאר שבע

אברהם יפה

תאריך לידה 25 באוקטובר 1913

תאריך פטירה 11 באפריל 1983 (בגיל 69)

כנסות 8

כבשה את שארם א-שייח' [6] בשנים 1957–1958 שימש כמפקד בית הספר לקצינים וראש מחלקת ההדרכה.

ב-1958 קיבל לידיו את פיקוד הדרום ובמאי 1959 קודם לדרגת אלוף. ב-1962 עבר לשרת כאלוף פיקוד הצפון, עם פרישתו של מאיר זורע. באפריל 1965 פרש מהצבא.

עוד במהלך שירותו בצה"ל היה יו"ר רשות שמורות הטבע, [7] ומיד עם פרישתו מצה"ל מונה למנהל הרשות במקומו של עוזי פז, שוויתר על המינוי למענו. בין פועליו ברשות ניתן למנות את הקמת החי בר ביטבתה ב-1968 ואת החי בר בכרמל והבאתן של חיות המזוהרות בתנ"ך, כגון הערוד והיחמור הפרסי, מרחבי העולם לשמורות בישראל.

במלחמת ששת הימים גויס ופיקד על אוגדה 31 אוגדת מילואים שהורכבה מחטיבה 200 וחטיבה 520. האוגדה לחמה בציר המרכזי בסיני וכבשה את ג'בל לבני, ביר לחפן ומעבר המיתלה.

לאחר המלחמה היה בין מייסדי התנועה למען ארץ ישראל השלמה, אשר קראה להחזיק בשטחים שנכבשו וליישבם. ב-1973 הייתה תנועה זו בין הגופים המקימים את הליכוד (תחילה כתנועה עצמאית ולאחר מכן כחלק מלעם). כחבר הליכוד נבחר לכנסת השמינית לאחר מלחמת יום כיפור בה היה חבר בוועדת החוץ והביטחון ובוועדת הפנים והגנת הסביבה. לקראת הבחירות לכנסת התשיעית שלא יתמודד על מקום ברשימת הליכוד לכנסת. [8]

ליפה נולדו שלושה ילדים: דני, בנה של יהודית יפה (נהרגה בתאונת דרכים ב-1941), ושתי בנות: רותי ורוני, שנולדו לאשתו השנייה, אביבה לבית שלוסברג, אחותה של לאה רבין.

גשר אברהם, העובר מעל נחל הבשור בסמוך לגן לאומי אשכול, נקרא על שמו. הגשר נקרא כך עוד בימי חייו, מעת שהוקם לראשונה ב-1962 על ידי צה"ל כגשר ביילי בעת שיפה שימש כאלוף פיקוד הדרום. על שמו גן ציבורי - "גן אברהם" ברחוב הקוצר בעיר מגוריו רמת השרון ורחובות בערים עפולה, חולון ובאר שבע.

לקריאה נוספת

- רן אדליסט ודני יפה, מי שלח פרא חפשי, אברהם יפה - "זורבה הציוני", משרד הביטחון - ההוצאה לאור, תשס"ח 2008.

קישורים חיצוניים

מדיה וקבצים בנושא **אברהם יפה** בוויקישיתוף

▪ אברהם יפה (http://www.knesset.gov.il/mk/heb/mk.asp?m)

הליכוד	סיעה
תפקידים בולטים	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ חבר בוועדת החוץ והביטחון ▪ חבר בוועדת הפנים ואיכות הסביבה 	

הרמטכ"ל משה דיין ואברהם יפה סוקרים מסדר של חטיבה 9 בשארם א-שייח' עם סיום מלחמת סיני, 1956

(k_individual_id_t=435), באתר הכנסת

- דוד תדהר (עורך), "אלוף (מיל.) אברהם יפה (http://tidhar.tourolit.org/b.org/tidhar/view/19/5680)", **אנציקלופדיה לחלוצי הישוב ובנוני**, כרך יט (1971), עמ' 5680
- אברהם יפה, סוקר - לצד שייקה גביש, ישראל טל ואריאל שרון-את מהלכי מלחמת ששת הימים, בערוץ היו טיוב של ארכיון צה"ל (https://www.youtube.com/watch?v=K_SNTtBL) (7q4)
- ביוגרפיה קצרה ותמונות (http://old.parks.org.il/BuildaGate5/gene) ral2/data_card.php?Cat=~50~738609710~Card7~&ru=&SiteN (ame=parks&Clf=&Bur=242578556), באתר רשות הטבע והגנים

הערות שוליים

1. ^א הכשרה בבית אלפא (http://www.tiratzvi.org.il/viewpage.asp?) (pagesCatID=6573&siteName=tiratzvi), אתר **טירת צבי**, 7 באוקטובר 2011
2. ^א אמיר אורן, טייסת הכיבוי כפעלול להסחת הדעת מאחריותו של נתניהו לשריפה בכרמל (http://tools.wmflabs.org/hewiki-tools/re) (direct.php?q=http://www.haaretz.co.il/1.1179836), באתר **הארץ**, 9 ביולי 2011.
3. ^א אסתי אהרונוביץ', **מה קורה לוותיקי החברים אחרי שהקיבוץ הופרט? לא משהו טוב** (http://tools.wmflabs.org/hewiki-tools/re) (direct.php?q=http://www.haaretz.co.il/1.1207651), באתר **הארץ**, 17 ביוני 2010.
4. ^א נדב מן, **"הייקה מהעמק"**: פרק ב' (http://www.ynet.co.il/article) (s/0,7340,L-3749700,00.html), באתר **ynet**.
5. ^א אמיר אורן, **המורשת המפוקפקת של רחבעם זאבי** (http://tools.wmflabs.org/hewiki-tools/redirect.php?q=http://www.haaretz.co.il/1.1272811), באתר **הארץ**, 24 ביולי 2009.
6. ^א חטיבת "ענוד" (http://www.yadlashiryon.com/show_item.asp) (?&levelId=64596&itemId=654&itemType=0), באתר "יד לשריון".
7. ^א אותרו 93 שמורות טבע (http://jpress.org.il/Default/Scripting/ArticleWin_TAU.asp?From=Archive&Skin=T) (AUHe&BaseHref=DAV/1964/02/02&EntityId=Ar00301&ViewMode=HTML), דבר, 2 בפברואר 1964
8. ^א המועמדים בלעם (http://jpress.org.il/Default/Scripting/ArticleWin_TAU.asp?From=Archive&Skin=TAUH) (e&BaseHref=DAV/1977/03/23&EntityId=Ar00203&ViewMode=HTML), דבר, 23 במרץ 1977

דף זה נערך לאחרונה ב־26 ביולי 2017, בשעה 21:50.

הטקסט מוגש בכפוף לרישיון **Creative Commons** ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ראו את **תנאי השימוש** לפרטים.